

Učiteljski Tovariš.

Glasilo avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva.

Vsebina: „Zavezinim“ učiteljskim društvom. — Mi in naše želje. — S knjigo ali brez knjige. — Šolske stavbe na Kranjskem. — Dopisi. — Društveni vestnik. — Vestnik. — Razstava ženskih ročnih del v „Mestnem domu“ v Ljubljani. — Eno leto učitelj v hribih. — Lístnica uredništva. — Uradni razpisi učiteljskih služeb. — Inserat.

„Zavezinim“ učiteljskim društvom.

Pri glavni skupščini v Trstu je bil sprejet predlog, naj „Zaveza“ potrebno ukrene, da se v bodoče prepreči pobiranje doneskov učiteljstva za okrajne učiteljske knjižnice. Izvršuje ta sklep, opozarjamo p. t. učiteljstvo, da sodi rešitev tega vprašanja v področje okr. učiteljskih konferencij. Kjer torej še ni odpravljen ta „davek“, naj učiteljstvo ob priliki svoje okr. učit. konferencije predlaga primerno resolucijo, s katero se pozivlja dotični c. kr. okrajni šolski svet, da v prihodnje te doneske odpravi ter potrebno ukrene, da dobi sredstva za vzdrževanje okrajnih učiteljskih knjižnic na kak drug primeren način.

Vodstvo „Zaveze“.

Mi in naše želje.

Učiteljstvo ima malo pravih prijateljev, pač pa v izobilju neprijateljev in zatiralecev vsakega prostega stanovskega pokreta. To žalostno dejstvo nam je povsod izpričano, dokazano po različnih faktorjih in dogodkih našega neveselega življenja. Če pregledamo stališče drugih stanov, ki niso prav nič bolj važni od učiteljstva, vidimo, da se vsem godi boljše v vsakem oziru. Ne zavidamo jim gotovo te blaginje, zdi se nam le bridko, da smo ravno mi tako pozabljeni, zametovani. Še bolj pa nas peče, ko vemo, da opravljamo službo, ki je ena izmed najnapornejših in sodi naše delovanje med najvitalnejše potrebe v človeški družbi. Vkljub temu se moramo boriti z žalostnimi gmotnimi potrebami in se pehati za trdim vsakdanjim kruhom. Nam čas ni pravičen, kakor nam niso gotovi ljudje pravični. V tem naprednem in prosvetljenem veku, ko se vsi stanovi bore sebi v izboljšanje, ko celi narodi vstajajo in izkušajo razbiti spono, v katere so vkovani, v tem veku, ko podirajo svinčene krogle cele kraljeve rodovine v prah zaradi nezadovoljnosti podložnikov, v tem času trpi učiteljstvo, in od nikjer se mu noče pokazati veselo upanje, pač pa se pogosto zagrnejo črni oblaki nad njim in mu zapro vsak pogled v jasno solnce sreče.

Mi imamo svoje zapovedovalce, svoje kritike, svoje nasprotnike, toda nikjer ne — dobrotnikov. To je bilo že od tedaj, odkar se učiteljstvo zaveda in zahteva svojih pravic in poštenega plačila za delo, in to je še danes, ko

učiteljstvo glasno zahteva na shodih to, kar mu gre. In kaj store naši zapovedovalci? Oni nam za poboljšek nalože še kaj več dela, da bi pri delu pozabili na svoje potrebe. Mi moramo biti točni izvrševalci njih ukazov in naredeb, drugače se nam nalože ukori, disciplinarne kazni i. t. d. Ukaze in naredbe izvršujemo z veseljem in radi, če vidimo, da so na mestu in koristni za šolstvo. Pridemo pa tudi mi na vrsto, da pošljemo svoje utemeljene prošnje, toda teh se ne reši s kako posebno točnostjo, sploh se nanje niti ne jemlje ozira. Tu velja: Učiteljstvo, izpolnuj ukaze in — molči, drugih dolžnosti nimaš!

Naši kritiki vidijo vsako pegico na našem stanu. Njim ne ugaja naše skromno življenje in naša nizka izobrazba, niso jim všeč naši uspehi v šoli in hočejo, da bi brezpogojno storili vse, kar zahtevajo oni. Da bi pa kritikovali tiste, kiso krivi, da mi ne moremo storiti vsega, kar bi radi, to se ne zgodi nikdar!

Nasprotnikov učiteljstva pa kar mrgoli. Ti so pa dvojne vrste: skriti in očitni. Poznamo oboje in se ne maramo pečati z njimi, ker jih nikakor ne bi izpreobrile naše besede. Le žal, da o dobrotnikih ne moremo pisati veliko, ker jih ni. Naša najgorkejša želja je, da bi teh bilo največ. Toda ta naša pobožna želja se menda ne izpolni tako naglo, ker ljudje si tesno zapenjajo telovnike in suknjiče, da se jim ne zgodi kaka neljuba izprememba v srečo. Najgoršesena nam pa zdi, kadar se v javnih govorih nazdravlja učiteljstvu in proslavlja njegovo delovanje. Kako mično je poslušati tako navdušeno pohvalo! Človek je ganjen do solz, ko vidi, da imajo ljudje za učiteljstvo toliko lepih — besed. Koliko bolj bi bili šele ganjeni, če bi se kaj kmalu pokazala takim lepim besedam podobna dejanja. Ali pa je morda to nemogoča stvar? Kakor je dandanes vse mogoče, tako bi bilo lahko tudi to. Trebalo bi samo prave dobrohotnosti gotovih faktorjev. So pač še druge stvari, ki jih bo težje rešiti nego učiteljsko gmotno vprašanje, vendar pa se bodo izvedla, ker bodo gotovi ljudje imeli dobro voljo za njih rešitev. In dobro voljo naj bi imeli še za učiteljstvo, ki bi se mu samo krivica poravnala. Prizadeti faktorji naj bi že vendar izpregledali, kam se bližamo, na koliko gre že ura...

Bliža se čas, ko se bodo zaprle duri v učilnice za nekaj tednov. Učenci bodo počivali z duševnim delom, učitelji se bodo oddahnili za kratek hip. Oddahnili se bodo le po